

Нездойминога О. Є.,
канд. екон. наук, доцент кафедри обліку і оподаткування
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава

ВНУТРІШНІЙ КОНТРОЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах ефективне функціонування підприємства можливе лише ляхом забезпечення його економічної безпеки. Внутрішній контроль є невід'ємною частиною забезпечення економічної безпеки підприємства. Саме завдяки здійсненню постійного моніторингу реальності, законності фактів господарської діяльності підприємства стає можливим забезпечити безпеку інформації підприємства.

Багато керівників сьогодні недооцінюють важливість та роль внутрішнього контролю. Проте, є однією з функцій управління і забезпечує якість прийняття та реалізації управлінських рішень [1]. Контроль виявляє слабкі сторони підприємницької діяльності, дозволяє оптимально використовувати ресурси, вводити в дію резерви, а також уникати банкрутства і кризових ситуацій [2].

Внутрішній контроль – це ефективний інструмент управління, що забезпечує захист інтересів компаній та сприяє досягненню ними своїх стратегічних цілей.

Говорячи про внутрішній контроль як інструменти економічної безпеки підприємства слід враховувати зовнішні та внутрішні загрози (рис. 1).

Впровадження внутрішнього контролю приносить безліч переваг, окрім простого дотримання єдиного процесу для всієї компанії, який забезпечує безпеку системи та даних. Він встановлює загальні процеси в усій компанії, покращує продуктивність, надаючи точні дані для прийняття стратегічних рішень, підвищує ефективність шляхом оптимізації процесів і знижує ризик.

В загальному внутрішній контроль як систему безпеки, що складається із засобів і ресурсів, адаптованих до вашої компанії, цілями якої є:

- Ефективно використовуйте ресурси вашої компанії.
- Керуйте його діяльністю для досягнення своїх глобальних бізнес-цілей.
- Оптимізуйте всі свої операції та постійно вдосконалюйте процеси.
- Зменште потенційні ризики (фінансові, операційні, відповідності чи навіть безпеки) і створіть плани дій на випадок, якщо вони справді відбудуться.

Рисунок 1. Загрози економічної безпеки

В багатьох закордонних компаніях внутрішній контроль є ефективним засобом боротьби з корпоративним шахрайством. Формування системи внутрішнього контролю з метою забезпечення економічної безпеки підприємства базується на п'яти основних етапах:

1) Організація внутрішнього контролю – адаптація системи до розмірів, специфіки діяльності підприємства.

2) Ефективна комунікація процесів внутрішнього контролю – чітке уявлення всіма працівниками мети, завдань внутрішнього контролю, що передбачає регулярне навчання ключовим темам, розсилка внутрішніх інформаційних бюлетенів.

3) Проведення оцінки ризиків (фінансових, операційних, юридичних, ризиків безпеки, екологічних, ризиків для здоров'я).

4) Впровадження та контроль процесів внутрішнього контролю в кожному підрозділі підприємства.

5) Оперативне інформування про результати здійснення внутрішнього контролю [3].

В цілому можна відмітити, що внутрішній контроль на вітчизняних підприємствах формувати важливо і доцільно. Але варто при цьому розуміти

можливості та специфіку діяльності кожного окремого суб'єкта господарювання.

При цьому варто керуватися закордонними практиками в оцінці потенційних загроз безпеки та адаптувати систему контролю відповідно до потреб керівництва.

Список використаних джерел

1. Стамат В. М., Полторак А. С. Основи менеджменту : конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «Молодший бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної форми навчання / уклад. Миколаїв : МНАУ, 2022. 162 с.
2. Савченко Р. О., Савченко Н. М., Дем'янюк І. В. Внутрішній контроль: проблеми та перспективи. *Ефективна економіка*. 2019. № 9. URL: <http://surl.li/nffod> (дата звернення: 10.11.2023).
3. How does internal control prevent corporate fraud? URL: <http://surl.li/nffnx> (дата звернення: 10.11.2023).